

Daugelis žmonių, norinčių pradėti geresnį gyvenimą susimąsto, **kaip taupyti pinigus**, kad **taupymas** taptų ne vienadienis eksperimentas, bet visą gyvenimą trunkantis įprotis. Jeigu netaupsite, jūs tiesiog neturėsite galimybės gyventi geriau. Taupymas yra investavimo pagrindas, juk nesutaupę pinigų neturėsite ką investuoti. Tik pagalvokite, jūs kiekvieną dieną einate į darbą, ten sunkiai dirbate ir plušate tam, kad turėtumėte pinigų, o paskui viską lengva ranka iššvaistote – prisiperkate niekniekių, kurių jums net nereikia. Kiekvieną kartą grįžę iš parduotuvės klausiate savęs:

Sumokėjau 20 eurų ir nieko nenusipirkau?

Toli gražu nereikia būti šykštuoliui, kad pradėtumėte taupyti, tereikia išmokti racionaliai leisti pinigus. Perskaityt šį straipsnį, jūs sužinosite kelias taisykles, padėsiančias jums vartoti racionaliai. Iš parduotuvės grįšite išleidę dvigubai mažiau ir vistiek nusipirkę reikiamas prekes.

Gero skaitymo.

Kas taupyti pinigus, kad atsispirtumėte pardavėjų pinklėms?

Ar žinote, kad pasaulinė prekybos organizacija „pirkimo maniją“ įtraukė į priklausomybės ligų sąrašą. Atlikus tyrimus buvo nustatyta, kad šia liga serga 52 proc. bričių, 40 proc. amerikiečių ir 20 proc. vokiečių. Apskritai, nuo 2 iki 10 proc. žmonių turi polinkį pirkti. Lietuvoje ši priklausomybė ypač stipriai išreikšta: 2009 m. „Aviva“ grupės užsakymu atliktas tyrimas parodė, kad lietuviai yra išlaidžiausi gyventojai iš 26 tirtų valstybių, o tai jau realus pagrindas susimąstyti kiekvienam iš mūsų. Šis tyrimas geriausiai atsako į klausimą: kur dingę mano pinigai? Atsakymas paprastas – didžiąją dalį pinigų mes iššvaistome niekniekams, prisipirkdami daiktų, kurių net neturime kur dėti, kurie namuose užima vietą ir nė karto nepanaudojami. Kyla klausimas, kaip taupyti pinigus, kad atsispirtumėte visuomenėje dominuojančiai vartotojų kultūrai ir prekeivių rinkodaros triukams?



Regis, nieko negalime pakeisti, nes esame vartotojiškos kultūros dalimi. Visa mašina sukurta, kad tik pirtume. Bankai lengva ranka dalina vartojamuosius kreditus, visada galima pirkti lizingu, naudodamas debetinę kortelę gali pirkti į skolą, kreditą gali gauti išsiuntęs sms žinutę, reklama užima bemaž pusę eterio laiko, visa rinkodara ir prekybos centrų išplanavimas suprojektuoti taip, kad pirtumėte: jūs sukate verslininkų nutiestais „briedžių takais“ šluodami viską nuo lentynų, esančių akių lygyje, netgi nesusimąstydami, kad šalia galima rasti ir pigesnę daiktą. Jūs perkate vadovaudamiesi užrašu „akcija“ arba „gera kaina“, net nesusimąstę, kad tai yra marketingo triukas ir visai šalia galite rasti pigesnę tokios pat kokybės prekę. Jūs perkate 3 maisto produktus už 2 kainą, o paskui išmetate visus 3, nes nespėjate jų suvalgyti. Verslininkai nori jus paversti briedžiais, o jūs džiaugiatės galėdami būti briedžiais ir ganytis prekybos centre. Ir jums net nerūpi, kokia to kaina.

Vartoti skatina ne tik verslininkai, bet ir visuomenė. Siekdami išlaikyti socialinį statusą, jūs esate priversti pirkti gražius rūbus, papuošalus, turėti gražų automobilį tam, kad neatsiliktumėte nuo savo draugų, kad nejaustumėte diskomforto. Kavinėje susitikę su draugais pabendrauti, jūs užsisakote valgyti, net jeigu esate sotūs, nes nekaip atrodysite, jei vienintelis nevalgysite.

Galų gale, Jūs esate įkalintas savo kūno poreikių. Psichologų atlikti tyrimai parodė, kad kuo žmogus labiau save prievartauja dirbdamas, tuo jis labiau linkęs išlaidauti. Taip žmogus kompensuoja savo darbo trūkumus, bandydamas jam suteikti daugiau žavesio. Žmonės perka daiktus siekdami kompensuoti nepasitenkinimą gyvenimu, savo išvaizda ir kitus trūkumus. Taip jie tiesiog pabėga toliau nuo šių problemų ir jų nesprenžia.

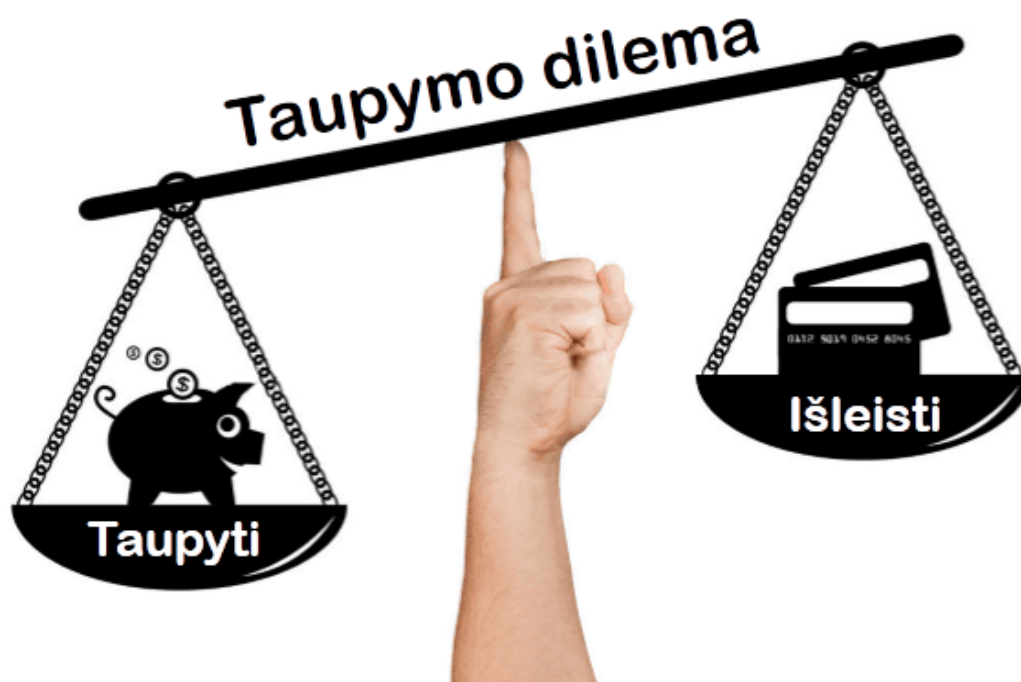
Blogiausia yra tai, kad šitaip švaistydamis pinigus, mes nesugebame skirti pinigų tikrai svarbiems dalykams, suteikiantiems ilgalaikį džiaugsmą ir pasitenkinimą bei iš esmės keičiantiems gyvenimo kokybę.

----- Taip pat skaitykite -----

Kaip taupyti pinigus, kad taupymas taptų įpročiu?



[Taupyti ar netaupyti: kas nutiktu, jei sutaupytum 1 % daugiau?](#)



Taupymo dilema



Efektyviausias būdas sumažinti impulsyvias išlaidas 7 kartus

Kaip taupyti pinigus kiekvieną dieną?



Yra keletas taupymo principų, kurie parodo, kaip taupyti pinigus kiekvieną dieną. Manau šiuos taupymo įpročius tikslingiau vadinti racionalaus pirkimo principais. Racionalaus pirkimo tikslas yra pirkti tik tuos daiktus, kurių išties reikia.

Visų pirma, pirkinius reikia planuoti. Jeigu žinote, kokius tiksliai daiktus planuojate pirkti, jūs išleisite žymiai mažiau, nes pirsite tik tai, ko jums reikia. Tik įėjus į parduotuvę prieš akis jums išdygs geriausias tos dienos pasiūlymas, kurio greičiausiai nebuvote net planavę. Nesusigundykite, tai vienas iš pardavimo triukų. Prekybininkams svarbu, kad įėjęs klientas iš karto įsigytų prekę. Jau pirmas daiktas įmestas į prekių krepšelį verslininkui reiškia, kad „žuvis užkibo“ - pirkimas prasidėjo. Jūs tampate kaip žuvis tinkle - pamirštate, ką tiksliai planavote įsigyti ir pradate pirkti viską iš eilės.

Jeigu atkreipsite dėmesį, prekybos centrai yra taip suplanuoti, kad apsuktumėte ratą, kol prieinate reikiamą lentyną. Tais takais, dar vadinamais „briedžių takais“ yra nukreiptas visas pagrindinis žmonių srautas. Briedžių take išdėstytos vienos brangiausių prekių, nes jas pirkėjai tiesiog šluoja (nors nebuvo apie tokius pirkinius net planavę). Jeigu galiausiai sėkmingai pasiekėte norimą lentyną su tuščiu krepšeliu, maža pergalė jau pasiekta. Dabar jūs galite rinktis jus dominančią prekę. Akių lygyje visuomet pamatysite prekę, kurios bus brangiausios, nes jos tarsi savaime „užkliūna“ už akies. Nereikia skubėti jų pirkti, tikslinga pasidairyti žemesnėse lentynose, kur taikomas antkainis yra žymiai mažesnis.

Neskubėkite pirkti prekių su užrašu „akcija“ ar „gera kaina“. Pardavėjas nėra jūsų draugas - jis stengiasi iš jūsų uždirbti ir toks užrašas dar nereiškia, kad kaina išties gera. Pasižiūrėkite kiek kainuoja kilogramas/litras to produkto, nes galbūt būtent įpakavimas sudaro solidų prekės kiekį.

Radę visas planotas prekes galiausiai ateinate prie kasos sumokėti. Jūs net nesusimąstote, kad įžengėte į „prabangos“ skyrių. Čia yra išdėstytos vienos brangiausių prekių. Iš pirmo

žvilgsnio tai tik kramtomoji guma, šokoladas ar gaivusis gėrimas, cigaretės, tačiau jų antkainis yra toks didelis, kad jeigu žinotumėte kiek permokate, tikrai jų nesirinktumėte. Be to prie kasų būna sukrautos ne pirmos būtinybės prekės. Argi negalite gyventi be kramtomosios gumos, šokolado, loterijos bilieta, cigarečių? Jeigu jums taip jų reikėjo, tai kodėl jų į krepšelį neįsidėjote anksčiau? Įsidėmėkite: NIEKADA NIEKO NEPIRKITE PRIE KASŲ. Jeigu laikysitės šio principo jūs jau tapsite turtingesni.

Paskutinis dalykas, kurį privalote atlikti prieš sumokėdami už prekes – tai revizija. Peržiūrėkite visas prekes, kurias turite savo krepšelyje ir užduokite sau du klausimus: Pirma, ar aš planavau pirkti šias prekes prieš ateidamas į parduotuvę; ir, antra, ar man tikrai to reikia? Neabejoju, kad vienas kitas nereikalingas daiktas vis vien prasmuko į jūsų krepšelį. Juk verslininkai apsukrūs žmonės, sunku prieš juos visuomet laimėti. Jeigu jums pavyko išnešti sveiką kailį iš prekybos centro, jūs įrodėte, kad nesate briedis ir kad esate gudresnis už verslininką.

Taupymas: impulsyvūs pirkiniai

Vienas iš svarbiausių taupymo principų yra 24 val. taisyklė.



Būna, kad pamatote daiktą, kurį norite nusipirkti tuoj pat. Daiktas tiesiog žaižaruoja jūsų akyse. Jūs degate, kaip norite jį įsigyti. Tačiau nusipirkę šį daiktą jūs suprantate, kad to daikto jums visai nereikia. Nuo tokių emocijų apsisaugoti jums gali padėti 24 val. taisyklė – niekada nepirkite pirkinio, kurio vertė yra 100 lt. ir daugiau, nepraėjus 24 val. Per šį laiko tarpą jūsų emocijos atslūgs ir suvoksite, ar ta prekė iš tiesų jums yra reikalinga. Reklama tam ir skirta, kad sukurtų emociją, tad atsiriboję nuo emocijų galite sutaupyti krūvą pinigų.

Taupymas: derybų įgūdžiai

Daugelis žino, kad turgus nėra vienintelė vieta, kurioje galima derėtis, tačiau tuo net nepasinaudoja. Ar žinote, kad didžiuosiuose prekybos centruose prekės parduodamos su

200-500 proc. antkainiu, o kartais ir daugiau. Beveik kiekvienam pardavėjui suteikta šiek tiek laisvės sumažinti kainą. Naudokitės tuo. Kartais net nereikia naudoti jokių gudrybių, užtenka pardavėjo paprašyti šiek tiek sumažinti kainą ir jums jau bus pritaikyta 5 proc. nuolaida. Įsigudrinę galite priremti pardavėją prie sienos ir gauti 20 ar net. 30 proc. nuolaidą. Tiesiog reikia šiek tiek sumanumo. O be to, gavę nuolaidą, jūs dar ir jausitės puikiai. Žinoma, ne visur darbuotojai gali pritaikyti nuolaidą, tačiau užuodę gerą progą jūs galite gerai pasipelnyti. Ypatingai pirkdami didesnius pirkinius. Susimąstykite, ką reiškia pardavėjų sakymas „negaliu sumažinti kainos, net 5 proc.“, kai antkainis yra 300 proc. Tiesiog nepirkite tokioje parduotuvėje. Tikrai atsiras verslininkų, norinčių jums prekę parduoti pigiau.

Išlaidų planavimas



Planavimas yra viena veiksmingiausių išlaidų planavimo priemonių. Visas planavimas prasideda nuo to, kiek jūs norite sutaupyti. Taip, prieš pradėdami leisti savo atlyginimą, turite žinoti, kiek pinigų esate pasiruošęs užmokėti sau, kad žingsnis po žingsnio priartėtumėte prie savo finansinių tikslų. Laikoma, kad kiekvienas gali sutaupyti bent po 10 proc. nuo gaunamo atlygio. Tačiau pasistengus daugelis galėtų sutaupyti iki 30 proc. atlygio.

Jeigu nustatėte, kiek pinigų galite per mėnesį sutaupyti, galite pradėti planuoti kiek išleisite kitoms išlaidoms: automobiliui, būstui, pramogoms, maistui ir t.t. Dabar kai jau turite suplanavę savo išlaidas, t.y. savo asmeninį biudžetą, galite pradėti kontroliuoti savo išlaidavimą.

Jūs turite sekti savo išlaidas. Tik tiksliai žinodami savo tikrąsias išlaidas galėsite susiveržti

diržus būtent tose vietoje, kuriose tai galite padaryti. Pirmų mėnesių išlaidų rezultatai jus pačius gali labai nustebinti – suvoksite kiek daug pinigų išleidžiate mažmožiams. Daugiau apie asmeninių finansų valdymą ir planavimą galite sužinoti perskaitę straipsnio „Asmeninių finansų planavimas ir valdymas“ skiltis „Pinigų srautai“ ir „asmeninis biudžetas“.

Išlaidų planavimui galite naudoti ir vokelių principą. Į kiekvieną vokelį įdėkite po pinigų sumą ir ant voko užrašykite, kam tie pinigai yra skirti. Tuos pinigus galite naudoti tik pagal paskirtį. Tokiu būdu rūbams, maistui, pramogoms išleisite būtent tiek, kiek planavote. Jeigu vokas liko tuščias, vadinasi tokių išlaidų paprasčiausiai nebegalite daugiau sau leisti tą mėnesį. Be abejo nepamirškite ir santaupų vokelio. Gale mėnesio, jeigu liko pinigų kai kuriuose vokeliuose, viską sudėkite į santaupų vokelį ir sutaupytus pinigus perveskite į taupomąją sąskaitą arba investuokite.

Panašius rezultatus gausite ir nusistatę išlaidų ribas. Tarkime nusistatėte, kad per savaitę galite išleisti 200 lt. Tuomet iš savo piniginės išsiimkite visas kreditines korteles bei visus pinigus, išskyrus 200 lt. skirtus savaitės išlaidoms. Matydami kaip tirpsta pinigai, galėsite geriau kontroliuoti savo išlaidas, o svarbiausi – išleisite (sutaupysite) būtent tiek, kiek patys suplanavote.

Nusistatykite finansinius tikslus



O. G Rakauskienės ir E. Biko atlikti tyrimai parodė, kad vyrų ir moterų taupymo priežastys yra skirtingos. Moterys taupo konkrečiam tikslui: būstui, automobiliui, televizoriui ir pan. Tuo tarpu vyrai konkretaus tikslo neturi. Jie taupo dėl pačio proceso, dėl pinigų, turto didinimo ir investicijų. Tai nėra gerai. Jeigu taupote neturėdamas tikslo, vadinasi taupymas nėra kryptingas. Jeigu turite tikslą, kiekvienas sutaupytas euras jus prie jo priartina. Jeigu tikslo neturite, mažiau ir motyvacijos, nes kiekvienas sutaupytas euras yra gerai, tačiau neaišku, kur tai veda. Taigi nusistatykite finansinius tikslus ir jų siekite. Daugiau apie finansinius tikslus jūs sužinosite perskaitę straipsnį „Nusistatyk tikslus“ skiltyje „kapitalas“.

Pabaigai

Kaip taupyti pinigus norint, kad tai taptų kasdieniu įpročiu? Reikia paprasčiausiai tų pinigų nešvaistyti ir pirkti tik tai, kas yra būtina. Taupymas prasideda nuo sumanaus pinigų leidimo. Perkant tik būtinus daiktus jūsų piniginei greit pradės pilnėti, pasieksite savo finansinius tikslus ir tapsite laimingesni. Juk verta kasdien atsisakyti kavos su bandele (5 lt.x365 d=1825 lt.) tam, kad galėtumėte išvykti atostogauti į užsienį. Ir tai viso labo tik pradžia. Matydami mėnesio išlaidas jūs suprasite, kiek tą mėnesį galėjote sutaupyti. Jus pagaus netgi šioks toks taupymo azartas, o kiekvieno mėnesio pabaigoje jausite pasitenkinimą. Tiesiog visada pirkdami vadovaukitės keliais principais:

1. Turėkite taupymo tikslą.
2. Planuokite išlaidas.
3. Sekite išlaidas.
4. Prieš mokėdami pamąstykite: ar tai būtina?
5. Atsiribokite nuo emocijų – taikykite 24 val. taisyklę.
6. Derėkitės.

Kita paskaita apie asmeninius finansus: „[Papildomas darbas / verslo idėjos, kurios veikia Lietuvoje](#)„

Literatūra

- Dvareckėinė L., 91 Būdas taupyti arba dieta jūsų piniginei., Eugrimas, Vilnius, Lietuva, 2009.
- Nissenbaum, Martin.; Raasch, Barbara J.; Ratner, Charles L., Ernst & Young's Financial Planning Essentials., John Wiley & Sons, Inc., JAV, 2004.
- Goodman, Jordan Elliot., Everyone's Money Book., Kaplan Publishing, JAV, 2001.
- Harrison Debbie., Personal financial Planning: Theory and practise., Ashford Colour Press Ltd, Gasport, Didžioji Britanija, 2005.